

Εθνικές εκλογές και Εθνικό Σύστημα Υγείας

Αντώνης Παπαγιάννης
Πνευμονολόγος

(Σημ. Στο κείμενο που ακολουθεί προστατεύεται το απόρρητο των εμπλεκόμενων προσώπων, χωρίς να αλλοιώνεται η ουσία των γεγονότων. Η τυχόν ομοιότητα με πραγματικές καταστάσεις μόνο τυχαία δεν είναι.)

Πρόσφατα επικοινωνήσα τηλεφωνικά με φίλο από τα φοιτητικά χρόνια. Μετά από πολυετείς σπουδές και ευδόκιμη υπηρεσία στην αλλοδαπή επέστρεψε στην πατρίδα για να ξαναβρεί τον πατροπαράδοτο τρόπο ζωής (όπως φαίνεται, κάποια γονίδια δεν μεταλλάσσονται εύκολα) και να προσφέρει στους συμπατριώτες του τις γνώσεις και την εμπειρία που είχε αποκτήσει. Ξέροντας ότι εδώ και πολλούς μήνες είχε υποβάλει υποψηφιότητα για θέση επιμελητού σε δημόσιο νοσοκομείο, τον ρώτησα που βρισκόταν η διαδικασία.

«Στην αναμονή», μου απάντησε. «Βλέπεις, μεσολάβησαν οι εκλογές, άλλαξε κυβέρνηση, και περιμένουμε να γίνουν νέα συμβούλια κρίσης για τους γιατρούς του ΕΣΥ. Απ' ό,τι μου λένε, μετά τον καινούργιο χρόνο θα γίνει κάτι».

«Και μέχρι τότε τι κάνει το νοσοκομείο;» ρώτησα αφελώς.

«Υπολειπουργεί», μου είπε μελαγχολικά.

Έξυσα το κεφάλι με το ακουστικό του τηλεφώνου και ψέλλισα κάποια κοινότητα λόγια παρηγοριάς, κάνοντας συγκρίσεις με το εξωτερικό κι άλλα ανίερα σχόλια. Θυμήθηκα ότι πριν πολλά χρόνια είχα υποβάλει κι εγώ υποψηφιότητα από την Αγγλία όπου βρισκόμουν, για ανάλογη θέση στο ΕΣΥ. Μετά από δώδεκα μήνες μου είχαν επιστρέψει τα δικαιολογητικά λέγοντας ότι η πρώτη προκήρυξη είχε ακυρωθεί και θα ακολουθούσε άλλη. Κατά συγκυρία, είχε πάλι μεσολαβήσει εκλογική αναμέτρηση (τότε με αποτέλεσμα αντίστροφο από το σημερινό).

«Καλή υπομονή», ευχήθηκα, κι έπεσα σε σκέψεις.

Για όσους αρέσκονται σε φιλοσοφικά προβλήματα και μεταφυσικούς στοχασμούς, ιδού

ερώτημα ρητορικό, που δεν ελπίζει σε λογική απάντηση. Ποια σχέση έχει ο φάντης με το ρετινόλαδο; Σε απλά ελληνικά, ποια η σχέση της εκλογής νέας κυβέρνησης (όποιου χρώματος) με τις οργανικές θέσεις προσωπικού στα δημόσια νοσοκομεία, που κάνουν «μαύρα μάτια» να δουν γιατρούς με διάθεση και δυνατότητες προσφοράς στον κοσμάκη, ο οποίος περιμένει να γίνουν κάποτε πραγματικότητα εξαγγελίες που ήδη ανήκουν στο ιστορικό παρελθόν;

Μη έχοντας ψευδαισθήσεις για ενδεχόμενη αλλαγή στο ορατό μέλλον, δίνω αυθαίρετα τη δική μου ερμηνεία. Η ελληνική πολιτεία δεν θέλει απλώς γιατρούς: θέλει γιατρούς με κομματική εξάρτηση και νομιμοφροσύνη. Πρόκειται για ασθένεια επιδημική, απέναντι στην οποία δεν υπάρχει ανοσία. Κανένα κόμμα (εξουσίας ή μη) δεν τολμά να εξοβελίσει την πρακτική αυτή. Θα ήταν πολύ απλό (τόσο που γίνεται πολιτικά αδιανόητο) να δώσει το κράτος στα νοσοκομεία την διοικητική αυτοτέλεια να προκηρύσσουν τις απαραίτητες θέσεις προσωπικού, ιατρικού και άλλου, ανάλογα με τις ανάγκες τους, να συγκροτούν επιτροπές επιλογής, και να προσλαμβάνουν τους ανθρώπους που χρειάζονται, χωρίς να περιμένουν τις επόμενες εκλογές.

Τραγικά αφελές και εξωπραγματικό; Ας μου επιτραπεί ακόμη μια φορά η ανόσια αναφορά στο αγγλικό NHS. Για όσους δεν γνωρίζουν το σύστημα, εκεί όλες οι προκηρύξεις θέσεων ιατρικού προσωπικού γίνονται από τα νοσοκομεία και δημοσιεύονται υποχρεωτικά στο British Medical Journal (επίσημο όργανο του Βρετανικού Ιατρικού Συλλόγου) και προαιρετικά σε άλλα ιατρικά περιοδικά, ποτέ όμως στον ημερήσιο τύπο (κι όποιος τις πάρει είδηση). Η προκήρυξη, οι κρίσεις και η τελική πλήρωση της θέσης είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του νοσοκομείου. Δεν χρειάζεται να αναμιχθεί κανένας άλλος φορέας ή υπηρεσία. Η όλη διαδικασία ολοκληρώνεται μέσα σε 2-3 μήνες, και μερικές φορές πολύ συντομώ-

τερα, ενώ κανένας από τους εμπλεκόμενους δεν γνωρίζει αν ο υποψήφιος ψηφίζει Τόρις ή Εργατικούς (ούτε και τον νοιάζει).

Εδώ θα πρέπει να δούμε λίγο και τη μορφή της προκήρυξης. Είναι γνωστό σε όλους εκείνο το στεγνό, μακροσκελές, ανούσιο, απωθητικό κείμενο που θυμίζει αποφάσεις δικαστηρίων («Έχοντας υπόψη την υπ' αριθμ. Τάδε διάταξη, το υπ' αριθμ. Δείνα μανιφέστο, την υπουργική απόφαση ΧΨΩ, την εγκύκλιο «Περί αδεσπότην σκύλων» της Αστυκτηνιατρικής Υπηρεσίας κτλ. κτλ. ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ...» και ακολουθεί ένα κατεβατό από δικαιολογητικά). Καμιά αναφορά δεν γίνεται στα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις και τα προσόντα που ζητούνται για τη θέση, ενώ ο αριθμός των απαιτούμενων «χαρτιών» είναι τέτοιος που προκαλεί αντιδραστική κατάθλιψη. Με δεδομένη την ομοιότητα του κειμένου με δικαστική απόφαση, ο διορισμός θυμίζει περισσότερο καταδίκη παρά πρόσληψη σε δημόσια θέση.

Αντίθετα, στο αγγλικό σύστημα η προκήρυξη αναφέρεται στα ουσιαστικά προσόντα που επιθυμεί, αλλά και στις συνθήκες εργασίας που προσφέρει, με σκοπό να προσελκύσει όσο το δυνατό καλύτερους υποψηφίους. Ένα παράδειγμα αγγελίας, παρμένο από πρόσφατη προκήρυξη του BMJ, γράφει περίπου τα ακόλουθα:

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΒΓ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΟΣ

Προκηρύσσεται η παραπάνω θέση που έχει κενωθεί λόγω συνταξιοδότησης. Ο υποψήφιος θα ενταχθεί σε ένα τμήμα με 3 άλλους γαστρεντερολόγους, το οποίο καλύπτει όλες τις πτυχές της γαστρεντερολογίας, και συμμετέχει στη διακίνηση των οξέων παθολογικών περιστατικών του Νοσοκομείου. Το ΑΒΓ έχει όλες τις υπηρεσίες ενός Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου και αποτελεί κέντρο αναφοράς για ηπατικά και παγκρεατικά νοσήμα-

τα. Διαθέτει ερευνητικά εργαστήρια και εξειδικευμένο βοηθητικό προσωπικό.

Ο υποψήφιος θα συμμετέχει στο πρόγραμμα εφημεριών με συχνότητα 1:10. Θα πρέπει να κατέχει τις ειδικότητες της Γενικής Παθολογίας και Γαστρεντερολογίας και να έχει εμπειρία σε ERCP. Περισσότερες πληροφορίες δίνονται από τον Dr Smith (τηλέφωνο XXX) και τον Dr Brown (τηλέφωνο ΨΨΨ). Αιτήσεις με βιογραφικό σημείωμα υποβάλλονται ταχυδρομικά στη διεύθυνση του Νοσοκομείου μέχρι 30/9/2004.

Υπάρχει καμιά σχέση ανάμεσα στις δυο μορφές προκήρυξης; Κι αν ήσασταν υποψήφιος, ποια από τις δυο θα τραβούσε το ενδιαφέρον σας περισσότερο;

Αφήνοντας κατά μέρος την ενοχή της Πολιτείας, είναι άραγε άμοιροι ευθυνών και οι ιατρικοί φορείς, είτε αυτοί λέγονται σύλλογοι, είτε επιστημονικές εταιρείες, είτε πανεπιστήμια; Γιατί εμείς οι γιατροί αφήσαμε το ουσιαστικό αυτό ζήτημα να το λυμαίνονται (κυριολεκτικά) οι πολιτικοί; Γιατί εμείς οι ίδιοι, συμπλέοντας με τους πολιτικούς της συμπαθείας μας, αφήνουμε τα νοσοκομεία, το ιατρικό σώμα και ολόκληρο το σύστημα υγείας έκθετο στις ορέξεις των εκάστοτε κρατούντων; Γιατί, όταν πρόκειται να κρίνουμε συναδέλφους για πρόσληψη ή προαγωγή, εισάγουμε χρωματικές διακρίσεις του τύπου «δικός μας» ή «από τους άλλους»; Αν ο ιατρικός κόσμος της χώρας τηρούσε μια αποφασιστική, υπεύθυνη και αξιοπρεπή στάση στο θέμα της επιστημονικής αξιοκρατίας, ποια κυβέρνηση και ποιος υπουργός θα τολμούσε να αυθαιρετήσει;

Για να παραφράσουμε τον Κλεμανσώ, η ιατρική είναι πολύ σοβαρή υπόθεση για να την αφήνουμε στους πολιτικούς (το ίδιο βέβαια μπορεί να λένε και οι πολιτικοί για τους γιατρούς). Ίσως κάποια στιγμή να πρέπει να το καταλάβουμε και να κάνουμε κάτι γι' αυτό.

